

Kort om Modtagere af offentlige pensioner 2016

Kort om Modtagere af offentlige pensioner 2016

Nærværende publikation beskriver modtagerne af offentlig alders- og førtidspension.

Publikationens struktur

I publikationen opgøres antallet af alders- og førtidspensionister i december måned i årene 2012-2016.

I publikationens kapitel 2 opridses hovedtallene for alders- og førtidspensionister. Kapitel 2 opsummerer et udvalg af de i alt 11 statistikbanktabeller, der udgives i tilknytning til nærværende statistik. I Statistikbanktabellerne er der fokus på pensionisternes køn, alder og bopæl. Desuden er der fokus på om pensionisterne modtager pension som enlig eller par, om der foretages reduktioner i pensionistens grundbeløb på baggrund af egen eller partnerens indtægter og om pensionisten modtager reduceret grundbeløb (lommepenge) fordi vedkommende bor på alderdomshjem eller anden social døgninstitution.

I Kapitel 3 fokuseres der på til- og afgang fra gruppen af pensionister i forhold til nærmest foregående år. Kapitel 3 er baseret på 2 statistikbanktabeller om til- og afgang fra gruppen af pensionister, der udgives i tilknytning til nærværende statistik.

I kapitel 4 opridses lovgrundlaget og kriterierne for tildeling af offentlige pensioner. Fra 1. januar 2016 er alderspensionen ændret. Den vigtigste ændring er, at der er indført et grundbeløb, der er uafhængigt af samlevers indkomst, men af egen biindtægt. Pr. 1. juli 2016 trådte førtidspensionsreformen i kraft. Alle førtidspensionisters erhvervsevne skal vurdere hvert femte år. Pensionen gives efter personens erhvervsevne og er opdelt i højeste, mellemste og laveste satser.

Statistikken er dannet på baggrund af udtræk af data fra de kommunale it-systemer, Grønlands Statistiks befolkningsregister og det offentlige lønsystem samt særudtræk over offentlige pensioner for 2016. I kapitel 5 redegøres der for datagrundlaget og databehandlingen samt metodiske problemstillinger.

Publikationen indeholder et appendiks, der viser udviklingen i satser for alders- og førtidspensionens grundbeløb.

Forskelle til andre opgørelser

Grønlands Statistik udgiver statistikken "Modtagere af sociale ydelser 2015", med andre tal for antallet af modtagere af alderspension og førtidspension.

Forskellen i opgørelsesmetoderne fremgår af kapitel 5. Denne publikation er nu ophørt og er erstattet af udover den nærværende publikation, ”Modtagere af midlertidige indkomsterstøttede ydelser 201X”, Modtagere af boligsikring 201X” samt ”Modtagere af børnetilskud 201X”.

Statistikbanken

I statistikbanken er der mulighed for at lave særudtræk af statistikken ved at kombinere variable som bopæl, ydelsestype, alder, køn, år samt pensionens størrelse.

Modtagere af pensioner i december i årene 2012-2016

Modtagere af pensioner i december i årene 2012-2016

I nærværende statistik opgøres en person som pensionsmodtager, hvis personen er bosat i Grønland ultimo året og der både i det offentlige lønsystem og i det kommunale regnskabssystem er registreret udbetalinger af grundbeløb for alderspension eller førtidspension, som kan henføres til december måned i det pågældende regnskabsår.

I december 2016 modtog 3.998 personer alderspension. 381 af alderspensionsmodtagerne modtog et reduceret grundbeløb (lommepenge) som supplement til kost og logi, fordi de boede på plejehjem eller social døgninstitution. Hovedparten af de resterende alderspensionister i alt 1.938 personer modtog alderspension som enlig, mens 1.679 personer modtog alderspension som par. I alt 2.249 personer modtog førtidspension i december. Hovedparten af førtidspensionisterne modtog pension som enlige.

Oversigt 1: Modtagere af offentlige pensioner fordelt på pensionsform

Alderspension	2012	2013	2014	2015	2016
I alt	3.623	3.669	3.671	3.758	3.998
Enlig	1.772	1.812	1.805	2.010	1.938
Par	1.513	1.498	1.493	1.369	1.679
Institution	338	359	373	379	381
Førtidspension	2012	2013	2014	2015	2016
I alt	2.691	2.619	2.565	2.457	2.249
Enlig	1.539	1.509	1.508	1.447	1.190
Par	1.004	972	916	873	926
Institution	148	138	141	137	133

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<http://bank.stat.gl/SODPEN5>)

Sammenlignes antallet af pensionsmodtagere med folketallet ses det, at der er relativt flest førtidspensionister i Qeqertarsuaq, hvor 12 pct. befolkningen mellem 18-64 år modtager førtidspension. I Nuuk er det tilsvarende tal 4 pct. På landsplan modtager knap 89 pct. af befolkningen over 64 år alderspension. Nuuk ligger lavest med en andel på 79 pct., mens Qasigiannguut ligger højest med en andel på 97 pct.

Oversigt 2: Pensionister fordelt på distrikter (dec. 2016).

	Alderspension	Andel 65+ år	Førtidspension	Andel (18-64 år)
Nanortalik	207	92	120	11
Qaqortoq	275	86	118	6
Narsaq	209	90	91	9
Paamiut	183	97	104	11
Nuuk	760	79	477	4
Maniitsoq	315	94	150	7
Sisimiut	449	89	188	5
Kangaatsiaq	76	97	58	8
Aasiaat	302	94	176	8
Qasigiannuit	139	97	47	6
Ilulissat	368	90	213	7
Qeqertarsuaq	120	95	66	12
Uummannaq	177	91	88	6
Upernavik	187	94	131	8
Qaanaaq	55	90	49	10
Tasiilaq	155	89	146	8
Ittoqortoormiit	21	96	27	11
I alt	3.998	89	2.249	6

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<http://bank.stat.gl/SODPEN2> og <http://bank.stat.gl/SODPEN3>)

Andelen af befolkningen der modtager førtidspension er naturligvis stigende med alderen. Således modtager 15 pct. af befolkningen mellem 55-64 år førtidspension. Andelen af befolkningen, der modtager alderspension er over 90 pct. for aldersgruppen over 70 år.

Oversigt 3: Pensionister fordelt på køn og alder (dec. 2016).

Førtidspension	Mand	Kvinde	I alt	Andel
18-24 år	33	32	65	1
25-34 år	115	86	201	2
35-44 år	120	89	209	3
45-54 år	356	330	686	8
55-64 år	530	558	1.088	15
I alt	1.154	1.095	2.249	6
Alderspension	Mand	Kvinde	I alt	Andel
65-69 år	782	680	1.462	80
70-74 år	671	601	1.272	93
75-79 år	360	375	735	97
80-89 år	186	308	494	99
90 år +	11	24	35	100
I alt	2.010	1.988	3.998	89

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<http://bank.stat.gl/SODAPE1>) og (<http://bank.stat.gl/SODFPE1>)

Tilgang- og afgang af pensionsmodtagere

Tilgang- og afgang af pensionsmodtagere

Det er særlig relevant at se på tilgang og afgang fra gruppen af pensionister. Nedenstående oversigt 4 og 5 viser til og afgang fra gruppen af henholdsvis alderspensionister og førtidspensionister i perioden 2013-2016. Personer der ophører med at få pension i 2016 er personer, der modtog pension i 2015 men

ikke i 2016, mens nye pensionsmodtagere i 2016 er personer der modtog pension i 2016 men ikke i 2015.

Overzicht 4: Tilgang og afgang af alderspensionister

	2013		2014		2015		2016	
	Afgang	Tilgang	Afgang	Tilgang	Afgang	Tilgang	Afgang	Tilgang
I alt	262	308	287	289	309	396	296	536
65-69 år	71	291	78	259	78	373	61	457
70-74 år	63	15	68	20	85	17	81	53
75-79 år	67	0	60	7	56	3	74	16
80-89 år	55	2	77	3	81	3	76	9
90 år +	6	0	4	0	9	0	4	1

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<http://bank.stat.gl/SODAPE3>)

Overzicht 5: Tilgang og afgang af førtidspensionister

	2013		2014		2015		2016	
	Afgang	Tilgang	Afgang	Tilgang	Afgang	Tilgang	Afgang	Tilgang
I alt	244	172	218	164	257	149	380	172
18-24 år	1	18	1	13	1	12	3	17
25-34 år	9	6	8	9	7	5	9	18
35-44 år	9	10	7	10	11	12	22	8
45-54 år	30	54	38	55	33	40	94	50
55-64 år	195	84	164	77	205	80	252	79

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<http://bank.stat.gl/SODFPE3>)

I perioden 2013 til 2016 har afgangen fra førtidspension ligget på gennemsnitligt 274 personer, mens tilgangen gennemsnitligt har været på 164 personer. For alderspensionister har tilgangen i gennemsnit været 93 modtagere over afgang.

For alderspensionister er den største tilgang af ny modtagere naturligvis personer, der når pensionsalderen på 65 år. Tilsvarende er der en stor afgang af førtidspensionister når de fylder 65 år og overgår til alderspension. Den nye regler i 2016 gør, at alle har mulighed for at få alderspensions grundbeløb, hvis biindtægten ikke overstiger 221.111 kr. for enlige og 220.667 kr. for par.

Lovgrundlag

Lovgrundlag

Nedenfor følger en kort gennemgang af lovgrundlaget for alders- og førtidspension. For yderligere oplysninger henvises der til Departementet for Social Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen på Selvstyrets hjemmeside, <http://naalakkersuisut.gl>, hvor der findes en liste over gældende lovgivning på det sociale område og hvor der er mulighed for at se og downloade forordninger, bekendtgørelser m.v.

Alderspension

Fra 1. januar 2010 kan personer, der er fyldt 65 år, tilkendes alderspension.

Alderspension udgør pr. 1. januar 2015 op til 133.100 kr. årligt for en enlig alderspensionist. Maksimumsbeløbet er et andet når førtidspensionister danner par med en anden pensionist. Maksimum- og minimumsbeløb for forskellige grupper af alderspensionister fremgår af appendiks til nærværende publikation. Pensionsbeløbet reguleres i takt med egen eller partnerens øvrige indtægter. Uanset størrelsen på en eventuel ægtefælles eller samlevers skattepligtige indkomst, er en alderspensionist, der ikke selv har en personlig indtægt, berettiget til at få udbetalt 50 pct. af det højeste grundbeløb for en enlig pensionist.

Der kan udbetales børnetillæg til alderspensionister, der har forsørgelsespligt overfor børn under 18 år. Udover alderspensionens grundbeløb kan der desuden ydes rådighedsbestemte tillæg og personlige tillæg.

Når en alderspensionist flytter på alderdomshjem, plejeafdeling på sygehus eller anden social døgninstitution udbetales 20 pct. af højeste pensionsbeløb uanset om førtidspensionisten har anden indtægt. Denne ydelse kaldes reduceret grundbeløb eller lommepenge.

Alderspensionens grundbeløb reguleres i takt med udviklingen i forbrugerprisindekset pr. 1. juli det foregående år.

Alderspension før 2016 ydes efter Landstingsforordning nr. 3 af 7. maj 2007 om alderspension, der trådte i kraft den 1. juli 2007.

Fra 2016 ydes alderspension i henhold til Inatsisartutlov nr. 20 af 23. november 2015 om alderspension. Alle over 64 år får grundpension på 59.900 kr. årligt, som er uafhængig af partnerens indkomst. Grundpensionen aftrappes ved en personlig biindtægt fra 221.111 kr. til 340.911 kr., hvorefter den bortfalder.

Førtidspension

Førtidspension kan tilkendes personer, hvis erhvervsevne er varigt nedsat af fysiske, psykiske og/eller sociale årsager. Førtidspension kan tilkendes personer, som er fyldt 18 år, men som endnu ikke er fyldt 65 år. Ligeledes kan personer, som endnu ikke er fyldt 18 år tilkendes førtidspension, når

ansøgeren har forsørgelsespligt over for ægtefælle, registreret partner eller barn.

Førtidspension udgør op til 109.000 kr. årligt for en enlig førtidspensionist. Maksimumsbeløbet er et andet når førtidspensionister danne par med en anden pensionist. Maksimum- og minimumsbeløb for forskellige grupper af førtidspensionister fremgår af appendiks til nærværende publikation. Pensionsbeløbet reguleres i takt med egen eller partnerens øvrige indtægter.

Der kan udbetales børnetillæg til førtidspensionister der har forsørgelsespligt overfor børn under 18 år. Desuden kan kommunen tildele personlige tillæg.

Når en førtidspensionist flytter på alderdomshjem, plejeafdeling på sygehus eller anden social døgninstitution udbetales 20 pct. af højeste pensionsbeløb uanset om førtidspensionisten har anden indtægt. Denne ydelse kaldes reduceret grundbeløb eller lommepenge.

Førtidspension ydes før 1. juli 2016 efter Landstingsforordning nr. 4 af 7. maj 2007 om førtidspension, der er ændret ved Inatsisartutforordning nr. 8 af 31. maj 2010. Forordningen trådte i kraft den 1. juli 2010.

Efter 1. juli 2016 er Inatsisartutlov nr. 40 af 9. december 2015 om førtidspension. Inatsisartutlov om førtidspension indebærer, at alle nuværende og kommende førtidspensionister under 60 år skal have deres arbejdsevne vurderet. Vurderingen af arbejdsevnen er afgørende for om førtidspensionisten placeres på højeste, mellemste eller laveste førtidspension.

Højeste grundbeløb: For førtidspensionister på højeste førtidspension udgør grundbeløbet 110.664 kr. årligt. Pensionen aftrappes for enlige ved en biindtægt fra 28.000 kr. til 138.664 kr., hvorefter den bortfalder.

Pensionen aftrappes for samlevende førtidspensionister ved en biindtægt fra 128.000 kr. til 238.664 kr., hvorefter den bortfalder. For at modtage højeste førtidspension skal modtageren have en arbejdsevne på 25 pct. eller mindre af fuld arbejdsevne.

Mellemste grundbeløb: For førtidspensionister på mellemste førtidspension udgør grundbeløbet 73.776 kr. årligt. Pensionen aftrappes for enlige ved en biindtægt fra 64.900 kr. til 175.564 kr., hvorefter den bortfalder. Pensionen aftrappes for samlevende førtidspensionister ved en biindtægt fra 164.900 kr. til 275.564 kr., hvorefter den bortfalder. For at modtage mellemste førtidspension skal modtageren have en arbejdsevne på mellem 25 og 50 pct. af fuld arbejdsevne.

Laveste grundbeløb: For førtidspensionister på laveste førtidspension udgør grundbeløbet 55.332 kr. årligt. Pensionen aftrappes for enlige ved en biindtægt fra 83.300 kr. til 193.964 kr., hvorefter den bortfalder. Pensionen aftrappes for samlevende førtidspensionister ved en biindtægt fra 183.300 kr. til 293.964 kr., hvorefter den bortfalder. For at modtage laveste

førtidspension skal modtageren have en arbejdsevne på mellem 50 og 75 pct. af fuld arbejdsevne.

Datagrundlag og metode

Udtræk fra de kommunale IT-systemer

Pensionsstatistikens data stammer fra det offentlige lønsystem. Desuden anvendes data fra de kommunale it-systemer og fra Grønlands Statistiks befolkningsregister.

Dataudtrækkene er foretaget fra administrative registre, der ikke er opbygget med statistiske formål for øje, hvilket nødvendiggør en efterfølgende omstrukturering og validering.

Afgræsning af population

Nærværende statistik omhandler kun personer, der i Grønlands Statistiks befolkningsregister er opført som bosiddende i Grønland ultimo året indenfor den kommunale inddeling. Personen regnes som bosiddende på den lokalitet, der er angivet i befolkningsregisteret. Lokaliteten i befolkningsregisteret kan være en anden lokalitet end den lokalitet, der er angivet i kommunernes regnskabssystem.

Alder

Alder er opgjort ultimo november i det pågældende år. Alderspension kan tildeles fra måneden efter en person er fyldt 65 år. Alle personer, der er fyldt 65 år ultimo november kan således søge om alderspension i december, mens alle personer der er under 65 år ultimo november kan være berettiget til alderspension.

Metode

Opgørelsen af pensionsmodtagere baseres på et udtræk fra kommunernes regnskabssystem Winformatik. Fra regnskabssystemet udtrækkes bogføringer på personer, der konteres på konti der vedrører udbetalinger af grundbeløbet for alderspension eller førtidspension. Der arbejdes alene med konteringer, hvor det ud fra konteringsteksten kan konstateres, at optjeningsperioden er december måned i det pågældende regnskabsår. Fra konteringerne fremgår det, om udbetalingen vedrører et reduceret grundbeløb (lommepenge) som udbetales til pensionister med bopæl på institutioner herunder plejehjem og alderdomshjem.

Fra det offentlige hentes lønsystem oplysninger om medtagerens pensionstype dvs. om der er tale om en enlig pensionist eller en pensionist i parforhold. Størrelsen af pensionsbeløbet til pensionister i parforhold afhænger af partnerens indkomst og hvorvidt partneren selv er alderspensionist eller førtidspensionist. Størrelsen af pensionsbeløbet til enlige afhænger kun af egne biindtægter.

Oplysninger fra det offentlige lønsystem er udgangspunkt fra statistikken, mens oplysninger fra kommunernes regnskabssystem anvendes til fejlsøgning.

Forskelle til andre opgørelser

Grønlands Statistik har i en længere årrække udgivet publikationen ”Modtagere af sociale ydelser 20xx”. Forskellen fra denne udgivelse og ”Modtagere af sociale ydelser 20xx” er, at der tælles alle personer der modtager pension på et tidspunkt i løbet af et år, hvorimod nærværende publikation kun omfatter personer, der bor i Grønland ultimo året og som modtager pension i december. Derfor medtælles eksempelvis ikke modtagere, der er døde eller udvandret ultimo år, ligesom en person i december måned kun kan være registeret som modtager af enten alderspension eller førtidspension.

Andre forskelle mellem opgørelsen i nærværende publikation og ”Modtagere af sociale ydelser 2015” kan begrundes med forskellige kilder og forskellige metoder til validering af data.

Det særudtræk af pensioner 2016 har alle oplysninger, som er nævnt ovenfor, hvorfor det ikke er nødvendigt at samkøre med andre systemer end befolkningsregistret. Dog er 2016 tallene moderet i forhold til tidligere års opgørelse, så sammenligneligheden bevaret så vidt muligt.

Kommuner og distrikter

Den 1. januar 2009 blev de 18 gamle kommuner lagt sammen til fire større kommuner. Denne publikation benytter en opdeling der følger de gamle kommuner som benævnes distrikter. Distrikterne omfatter hovedbyen samt de tilhørende bygder og fåreholdersteder. Sammenhængen mellem de to inddelinger ses nedenstående oversigt.

Tabel 1. Kommuner og distrikter

Kommune	Kommune Kujalleq	Kommuneqarfik Sermersooq	Qeqqata Kommunια	Qaasuitsup Kommunια
Distrikt	Nanortalik Qaqortoq Narsaq	Ivittuut Paamiut Nuuk Tasiilaq Illoqqortoormiut	Maniitsoq Sisimiut	Kangaatsiaq Aasiaat Qasigiannguit Ilulissat Qeqertarsuaq Uummannaq Upernavik Qaanaaq

Maksimums og minimumsbeløb

Appendiks: Maksimums og minimumsbeløb

	2015	2014	2013	2012	2011
Alderspension					
Højeste grundbeløb til enlige og til par, når kun den ene er berettiget til at få pension	11.092	10.817	10.817	10.291	10.291
Højeste grundbeløb til alderspensionist når partner er alderspensionist	7.563	7.375	7.375	7.017	7.017
Højeste grundbeløb til alderspensionist når partneren er førtidspensionist	7.921	7.703	7.703	7.485	7.485
Lommepege til alderspensionist	2.218	2.163	2.163	2.058	2.058
Laveste grundbeløb til alderspensionist i par uden egen biindkomst	5.542	5.408	5.408	5.146	5.146
Førtidspension					
Højeste grundbeløb til enlige og til par, når kun den ene er berettiget til at få pension	9.083	8.833	8.833	8.333	8.333
Højeste grundbeløb til førtidspensionist når partner er førtidspensionist	5.941	5.777	5.777	5.450	5.450
Højeste grundbeløb til førtidspensionist når partner er alderspensionist	6.814	6.625	6.625	6.250	6.250
Lommepege til førtidspensionist	1.817	1.767	1.767	1.667	1.667
Minimumsbeløb for førtidspensionist	1.817	1.767	1.767	1.667	1.667

Satserne for pensionerne i 2016 se afsnittene Alderspension og Førtidspension ovenfor.

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Keun Hwang

E-mail: kehwh@stat.gl

Socialstatistik

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

